

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจและปัจจัยเสริมแรงที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อในสถาบันอาชีวศึกษา เนื่องด้วยในปัจจุบันมีนักเรียนสนใจลดลงประกอบกับปัญหาการตกออก งานวิจัยนี้ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีเงื่อนไข ทฤษฎีแรงจูงใจ เป็นทฤษฎีหลักเพื่อศึกษาถึงแรงจูงใจและสิ่งเสริมแรงในเชิงบวก โดยการใช้การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 465 คน จาก 6 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานคร และได้มีการจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามประเภทต่าง ๆ โครงการนี้ศึกษาโดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 7 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร นักเรียนระดับชั้นปวช.ปี 3 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 คนทำงาน ผู้สูงวัยตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ครูแนะแนว และผู้ปกครอง โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีจำแนกและแจกแจงตามหัวข้อต่าง ๆ (Thematic Analysis) และใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าโดยเช็คข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างและคณะผู้วิจัยเพื่อความถูกต้องของข้อมูล

จากผลการวิจัยสามารถจัดกลุ่มตัวอย่างเป็น กลุ่มผู้ให้บริการ ได้แก่ ผู้บริหารสถาบันอาชีวศึกษา และ กลุ่มผู้รับบริการ ได้แก่ ลูกค้ำปัจจุบัน คือ นักเรียนระดับปวช.ปี 3 ลูกค้ำคาดหวัง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คนทำงาน และผู้สูงวัย และ กลุ่มผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจ คือ ครูแนะแนว และผู้ปกครอง จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลพบว่าแรงจูงใจที่ทำให้อยากเข้าเรียน ได้แก่ โอกาสการได้งานทำ ความชอบส่วนตัว หลักสูตรที่สนใจ การเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้ นอกเหนือจากงานประจำ และการพัฒนาตนเองตามลำดับ ส่วนปัจจัยเสริมแรงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนได้แก่ คำแนะนำจากศิษย์เก่ารุ่นพี่ ญาติพี่น้องคนรู้จัก ทุนการศึกษา สถานที่และการเดินทาง และเวลาที่เอื้ออำนวย การให้ความสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชื่อเสียงของวิทยากรและความเป็นสากลนานาชาติ ตามลำดับ

ส่วนสิ่งเสริมแรงที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียนจบจนสำเร็จได้ สามารถแบ่งเป็นแรงจูงใจส่วนตัว เช่น โอกาสการได้งานทำ อนาคตที่ดี เป็นต้น และแรงจูงใจจากคนรอบข้าง อันได้แก่ พ่อแม่

ครอบครัว คนรอบข้าง ซึ่งจัดเป็นปัจจัยภายในบุคคล อันเป็นปัจจัยที่สอดคล้องกันทุกภูมิภาคและเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด และปัจจัยภายนอก ได้แก่ กฎระเบียบวินัย การช่วยวางแผนในการเรียน และความเข้มงวดกวดขัน จัดว่ามีความสำคัญในการช่วยเหลือดูแลให้นักเรียนสามารถเรียนจบโดยไม่ตกออกกลางคันได้ด้วยเช่นเดียวกัน

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสนใจศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษา และมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนายุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการสร้างตูดผู้สนใจมาศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษา การรักษาอัตราการคงอยู่ของนักเรียน และการสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกให้กับอาชีวศึกษาเพื่อสร้างความเติบโตอย่างยั่งยืนของระบบอาชีวศึกษาต่อไป

ABSTRACT

This study aims to explore the motivation and reinforcing factors in pursue studying in vocational education due to the decrease in number of students and high attrition rate. This study employs the theory of motivation and the learning theory as the core theories in exploring the motivational factors and positive reinforcements. Four hundred and sixty-five respondents from six regions (North, South, East, Central, Northern East and Bangkok) were collected by using purposive sampling technique. Data from seven groups of respondents (i.e., the management team, student's secondary year 3, existing vocational students' year 3, workers elders, guidance teachers, and parents) were collected by interview. The thematic analysis was applied to analyze and synthesize data. The triangulation technique was implemented in order to validate data for accuracy.

The results were categorized into service provider (i.e. the vocational management team) and customers (i.e. existing customers includes vocational school students; prospects include secondary year 3 students, workers and elders; influencers include guidance teachers and parents). The results show that the positive motivation that influence on customers to pursue vocational schools are job opportunity, personal preference and interesting curriculum, additional job and income respectively. The positive reinforcements that influence on customers to pursue vocational schools are recommendations from alumni and cousins, scholarship, location and transport, time, parents' support, teacher fame and internationalization correspondingly.

The reinforcers to drive students to graduate are composed of personal motives (i.e. job opportunity, bright future), family and friends that counts as personal factors. While environmental factors (i.e. rules and regulations, students' plan assistant, and school monitoring and controlling measure) are also found as important factors in assisting students to graduate.

This study highlights in the importance of understanding the motivational factors and positive reinforcing factors in order to persuade customers, prospects and influencers. The study also provides a guideline in terms of the policy and strategy in attracting prospects, maintaining students, and building a positive image for the vocational education in Thailand for the sustainable growth.